

DABAR

I VLAŽNA STANIŠTA

DABAR I VLAŽNA STANIŠTA

Izdavač:

Muzej Ivanić-Grada
Park hrvatskih branitelja 6
10 310 Ivanić-Grad

Za izdavača:

Rosana Škrgulja

Autorica teksta:

Ivana Ožetski

Autorica ilustracija:

Ivana Ožetski

Urednica:

Petra Korbus

Grafičko rješenje naslovne stranice:

Nataša Hrust

Prijelom i priprema:

Tiskara Zelina d.d.

Tisak:

Tiskara Zelina d.d.

Naklada:

500 primjeraka

Projekt je sufinanciran sredstvima LIFE-a, instrumenta Europske unije namijenjenog financiranju aktivnosti na području zaštite okoliša, prirode i klime. Sadržaj publikacije odražava samo stavove autora. Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA) i Europska komisija nisu odgovorni za publikaciju ili bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.

DABAR
I VLAŽNA STANIŠTA

Muzej Ivanić-Grada
Ivanić-Grad, 2022.

Europski dabar (*Castor fiber* L.) najveći je glodavac sjeverne Zemljine polutke. Nekada je bio rasprostranjen od Skandinavije na sjeveru do Grčke na jugu.

Dabar je veoma dobar u usmjerenom obaranju stabala.
Stabla ruši okomito na vodotok.

Rep dabra je širok oko 20 cm, u korijenu je okrugao a na kraju je spljošten. Prekriven je ljuskicama zbog čega su ga neki ljudi svrstavali u ribe.

Po njemačkom nazivu dabra (*biber*) dobio je naziv biber crijep.

Dabar je prilagođen životu u vodi, izvrstan plivač i ronilac. Noge su mu kratke i vrlo snažne te imaju po pet prstiju. Na stražnjim nogama prsti su spojeni plivaćom kožicom.

Dabrovo krzno vrlo je gusto. Boja dlake sa gornje strane varira od smeđih do sivo smeđih nijansi, a s donje strane dlaka je svjetlija. Dabrovi žive između dvadeset i pet do trideset godina.

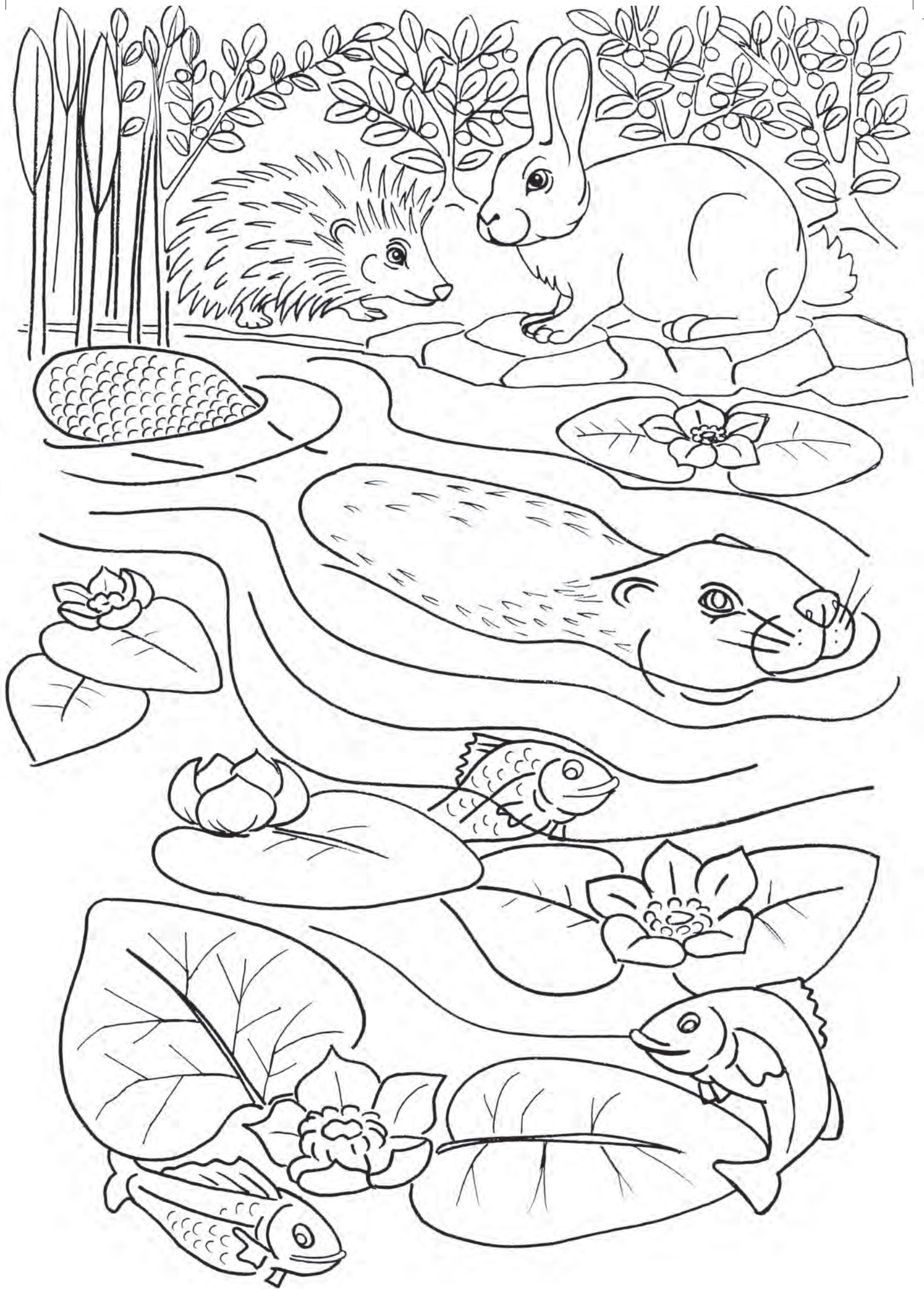
Dabar ima 20 zubi, a najizraženiji su sjekutići (glodnjaci) koji su s prednje strane prekriveni narančastim slojem cakline.

Zahvaljujući dobro razvijenim osjetilima i inteligenciji rijetko dolazi u nepravilike. Dok pliva sva osjetila - oči nos i uši su mu u istoj razini iznad vode.

Dabar živi na vodotocima i vodenim površinama obraslim
močvarnom vegetacijom zeljastih i drvenastih vrsta.
Velika prijetnja su im ribolovne mreže.

Dabrovi grade brane kako bi osigurali dovoljnu razinu vode i zaštitili ulaz u nastambu koji je ispod vode. Voda im je najprikladniji prostor za kretanje.

Nastambe dabrova podsjećaju na krušne peći.
Nastambe mogu biti ispod zemlje (dabrove jame)
ili iznad zemlje (dabrove humke).

Dabar je isključivi biljojed, pronalazi hranu u neposrednoj blizini nastambe.

Poslastica su mu i poljoprivredne kulture (kukuruz, repa, pšenica, djetelina i dr.)

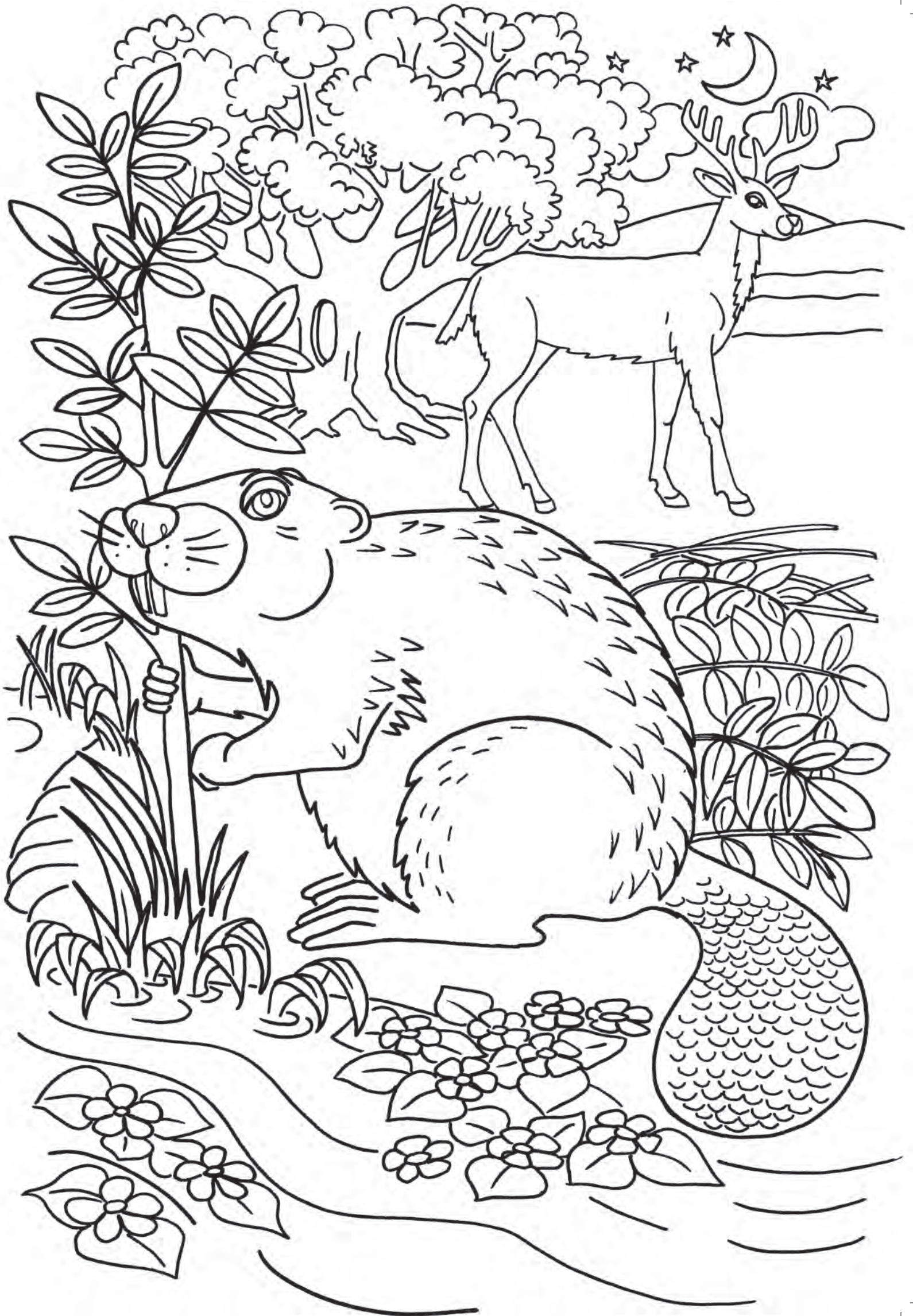
Dnevno mu je potrebno oko 2 kg hrane.

Dabar je aktivan noću,
a danju vrijeme provodi u nastambi.

U trećoj godini života mladi dabrovi odvajaju se od roditelja i zasnivaju novu familiju.

Ženka dabra obično ima od 1 do 5 mladunaca
(obično u kasno proljeće).

Dabar živi u familijama.
O mladima se brinu oba roditelja.
Svaka familija sadrži jedan roditeljski par
te dvije generacije mladih.

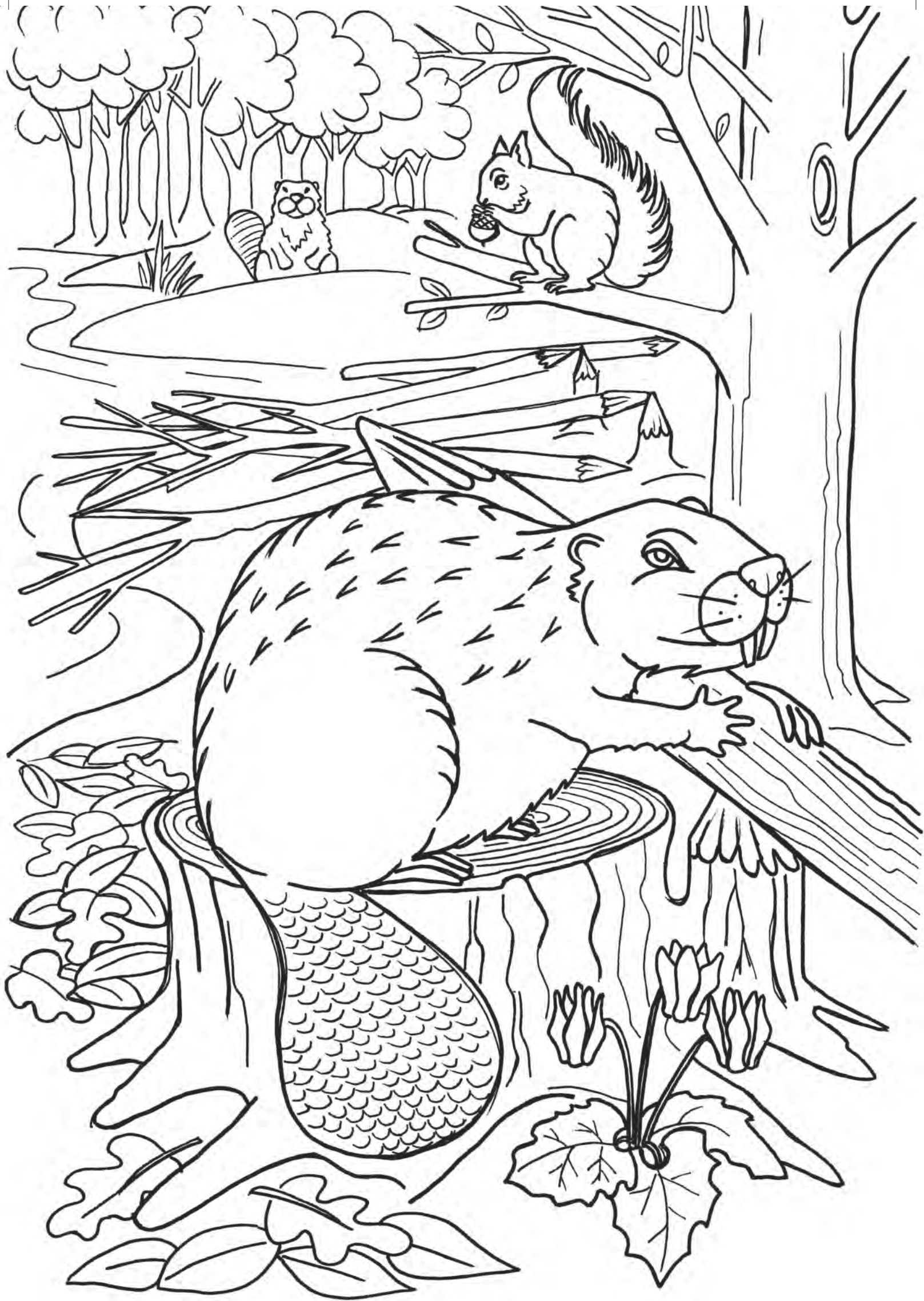

Dabrovi poštuju teritorijalnost.
Obično je veličina revira oko 1 km.

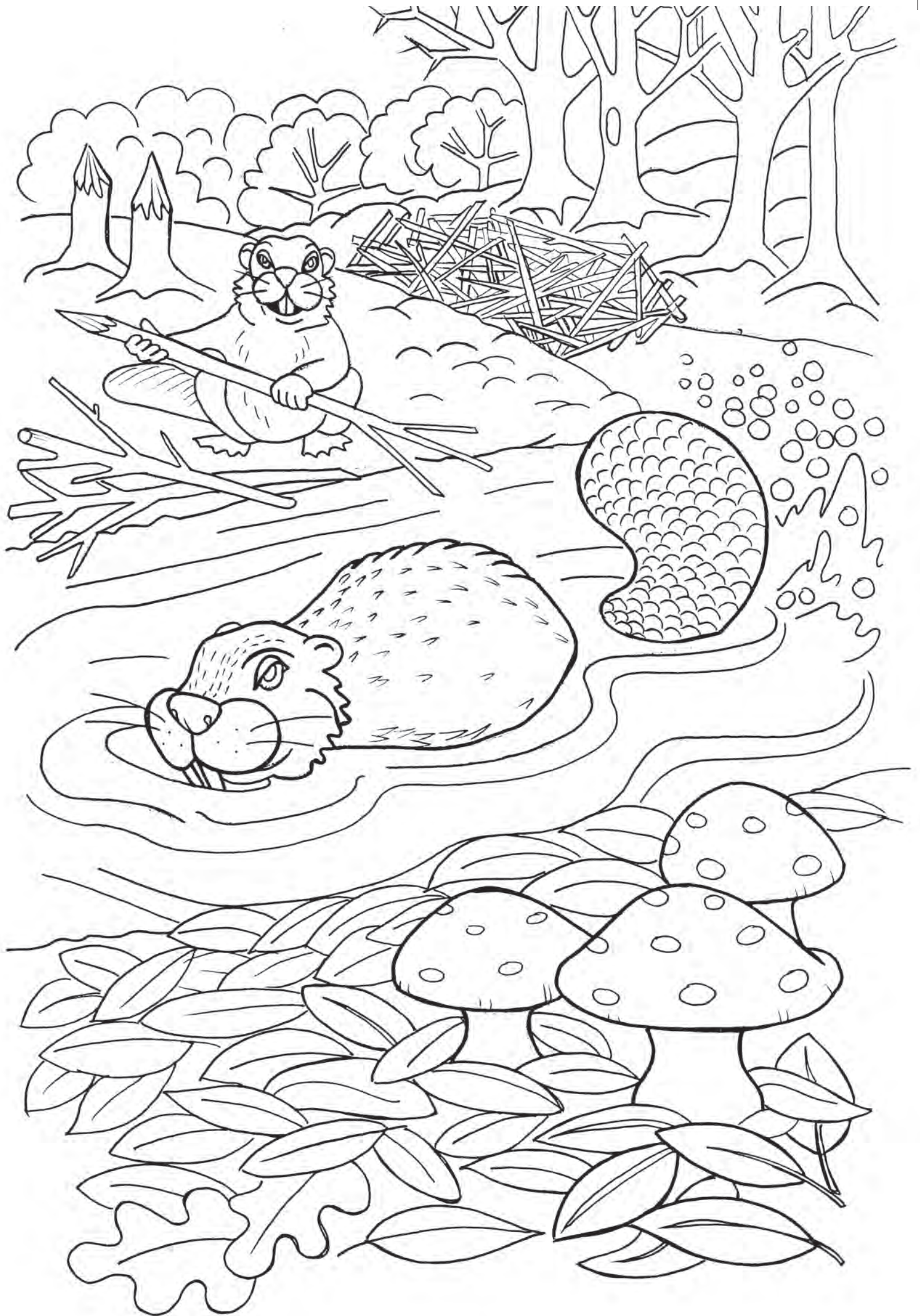

U slučaju opasnosti dabrovi
udaraju i pljuskaju repom o vodu.

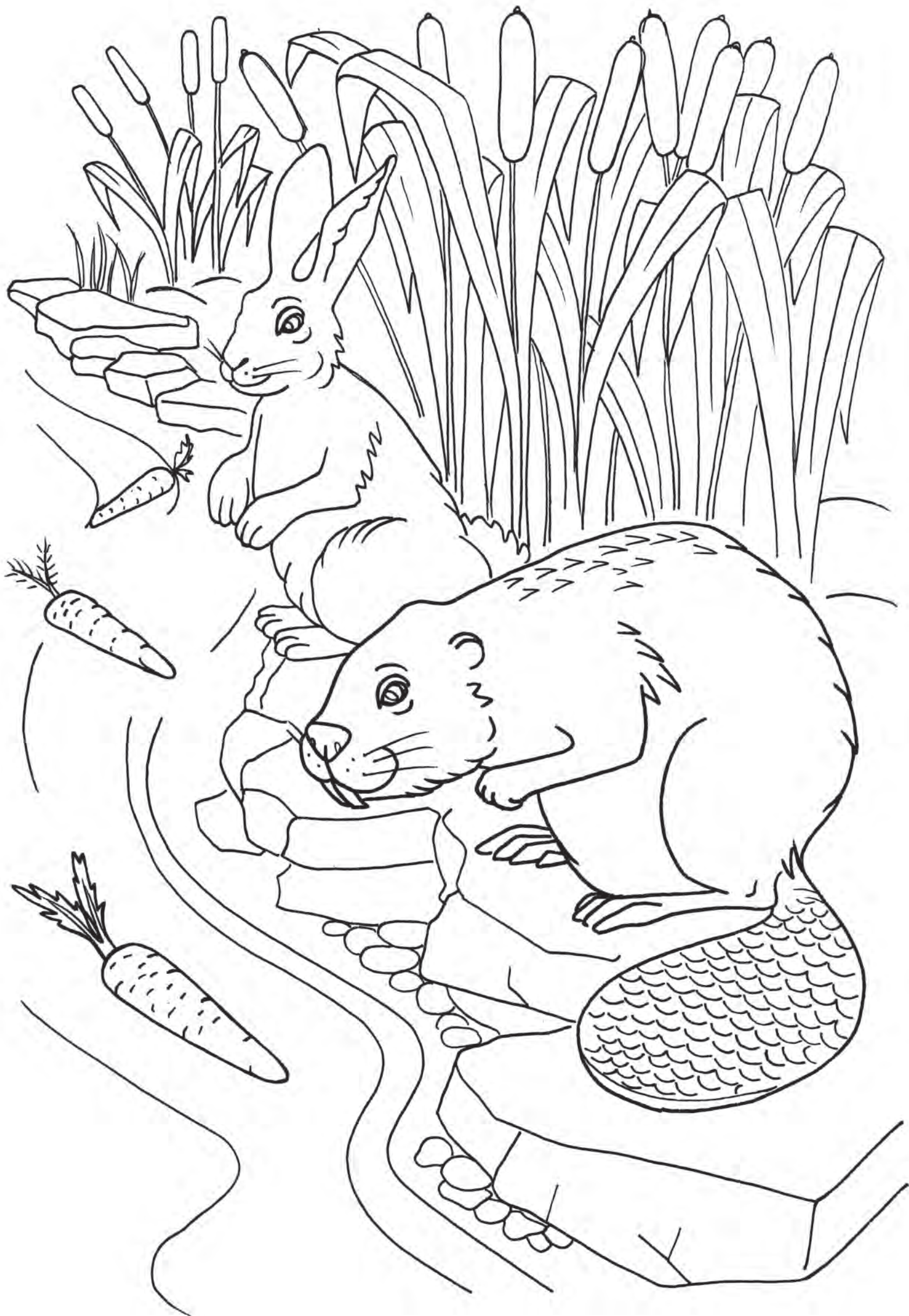
Danas su najveće prijetnje za dabra
promet i ribolovne mreže.

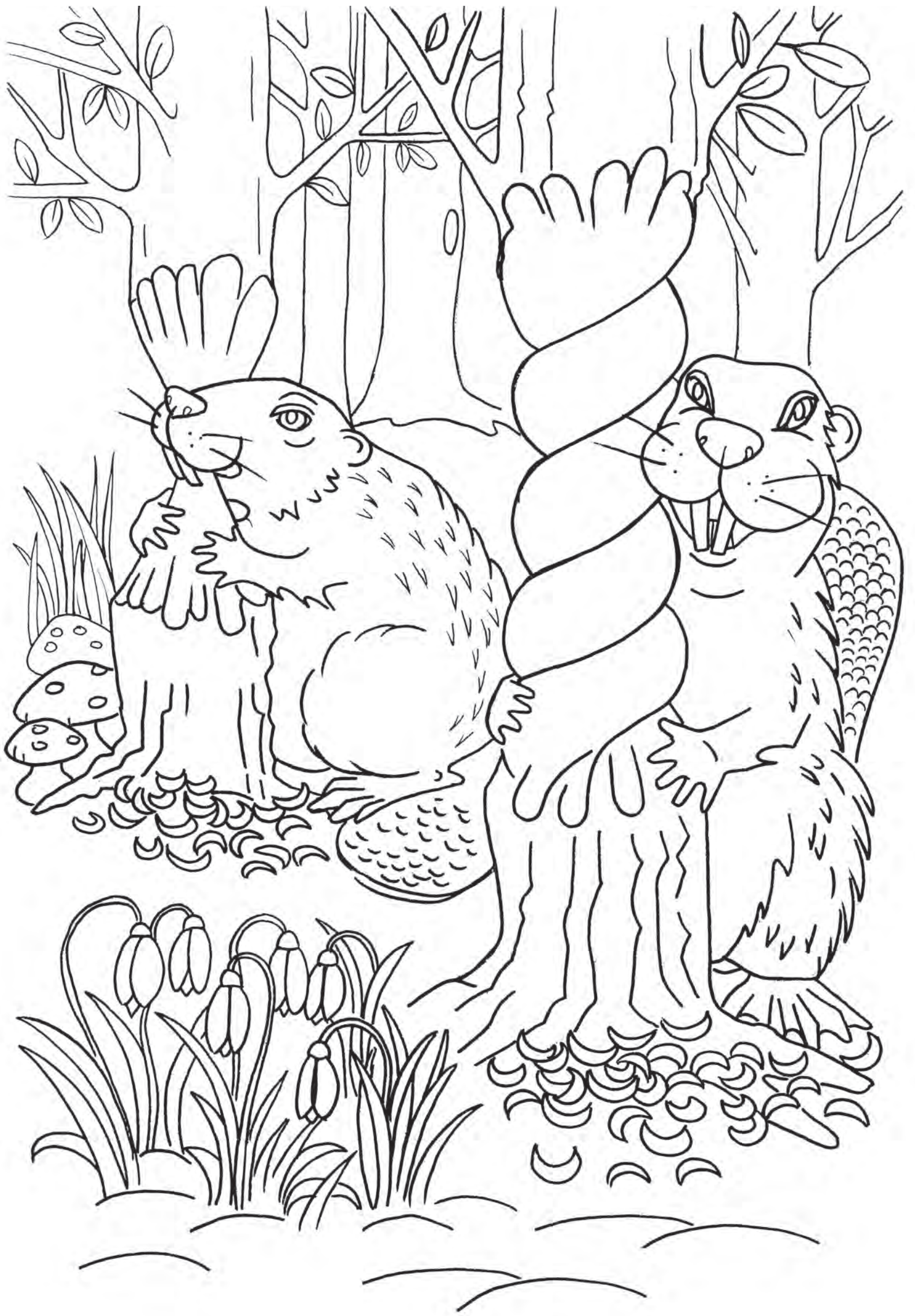
U staništima dabra vrlo često
susrećemo i druge životinjske vrste.

U nekim zemljama postoji poslovice
„Marljiv kao dabar“.

M_i-g